

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา

ประจำเดือนมิถุนายน พุทธศักราช 2560

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 9 จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มระบาดวิทยาและข่าวกรอง

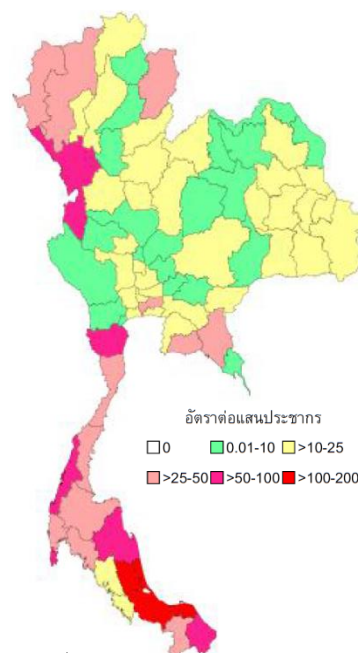
สรุปลักษณะการณโรคไข้เลือดออก ปี 2560

(ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2560 ถึง วันที่ 30 มิถุนายน 2560)

สถานการณ์โรคไข้เลือดออกประเทศไทย

จากข้อมูลเฝ้าระวังโรค สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 ถึง วันที่ 26 มิถุนายน 2560 ประเทศไทย พบผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก 16,790 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 25.66 ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 27 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตายร้อยละ 0.16 อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1:0.95 ส่วนใหญ่พบในกลุ่มอายุ 15-24 ปี ร้อยละ 26.78 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 10-14 ร้อยละ 19.76 และกลุ่มอายุ 25-34 ปี ร้อยละ 14.73 ตามลำดับ

ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ ภาคใต้ 81.47 ต่อประชากรแสนคน โดยมีจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุดในประเทศ 5 อันดับแรกคือ สงขลา 169.64 ต่อประชากรแสนคน พัทลุง 142.65 ต่อประชากรแสนคน ปัตตานี 107.81 ต่อประชากรแสนคน ภูเก็ต 88.11 ต่อประชากรแสนคน และนราธิวาส 85.37 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รองลงมาคือ ภาคเหนือ 18.63 ต่อประชากรแสนคน ภาคกลาง 18.60 ต่อประชากรแสนคน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 13.12 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

รูปที่ 2 อัตราป่วยโรคไข้เลือดออก ประเทศไทย ปี 2560

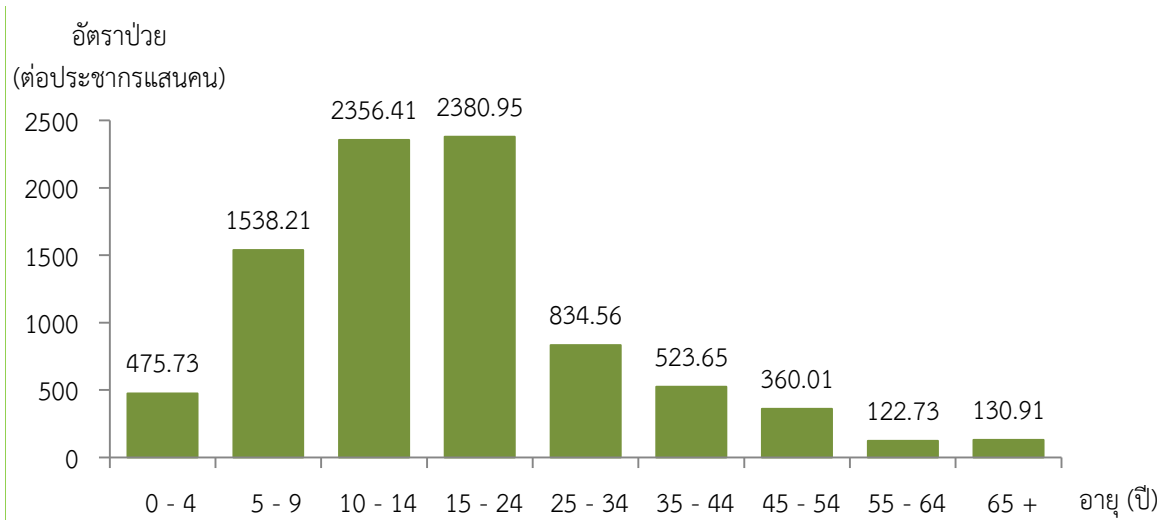
สถานการณ์โรคไข้เลือดออกเขตสุขภาพที่ 9

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2560 กลุ่มระบาดวิทยาและข่าวกรอง สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 9 จังหวัดนครราชสีมา ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในเขตสุขภาพที่ 9 จำนวน 1,082 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 16.07 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2559 ณ ช่วงเวลาเดียวกัน พบว่ามีจำนวนผู้ป่วยลดลง 1.90 เท่า (วันที่ 1 มกราคม 2559 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2559 มีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก 2,058 ราย เสียชีวิต 3 ราย)

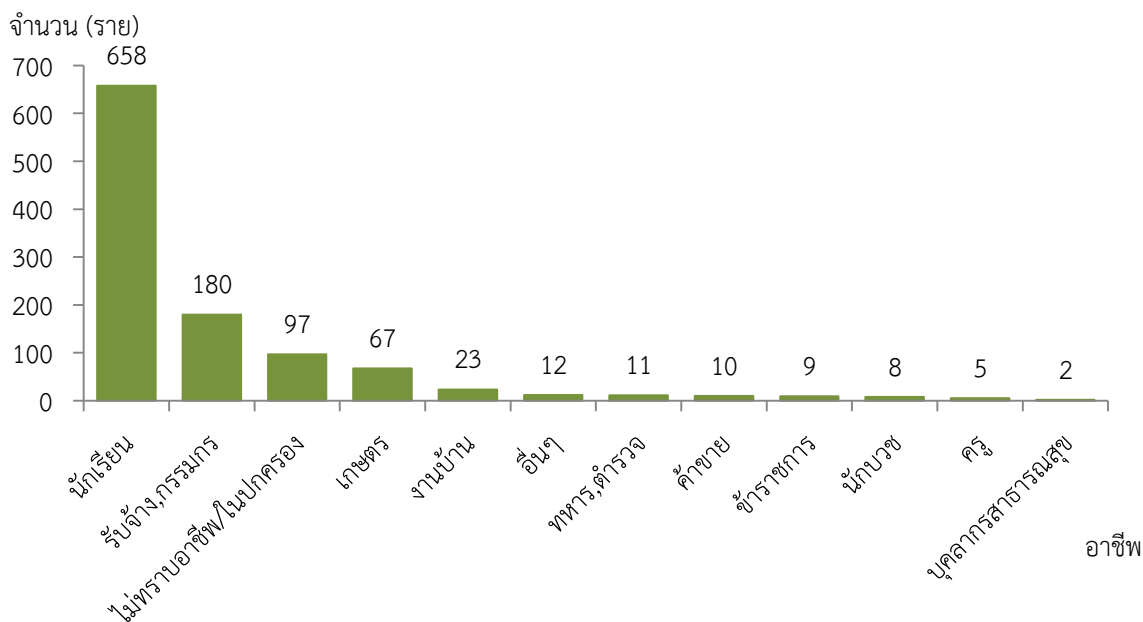
การกระจายของโรคตามลักษณะบุคคล

อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชายคิดเป็นอัตราส่วน 1:1.06 เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุพบอัตราป่วยมากที่สุดในกลุ่มวัยเด็กโตคือ กลุ่มอายุ 15-24 ปี 2,380.95 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 10-14 ปี 2356.41 ต่อประชากรแสนคน และกลุ่มอายุ 5-9 ปี 1538.21 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ดังรูปที่ 2 อาชีพที่มีจำนวนผู้ป่วยสูงสุดคือนักเรียน 658 ราย (ร้อยละ 60.81) รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง 180 ราย (ร้อยละ 16.64) และอยู่ในความปกครอง 97 ราย (ร้อยละ 8.96) ดังรูปที่ 3

กลุ่มระบาดวิทยาและข่าวกรอง สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 9 จังหวัดนครราชสีมา ประจำเดือนมิถุนายน ปี 2560

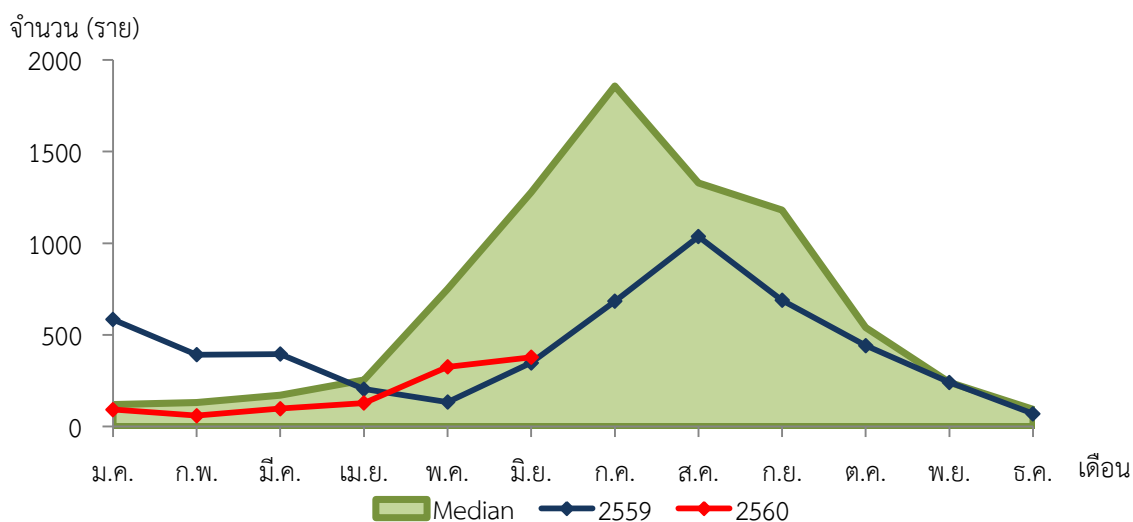
รูปที่ 2 แผนภูมิแสดงจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกจำแนกตามกลุ่มอายุ
ที่มา : รายงาน 506 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่

รูปที่ 3 แผนภูมิแสดงจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกจำแนกตามอาชีพ
ที่มา : รายงาน 506 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่

การกระจายของโรคตามลักษณะเวลา

เมื่อพิจารณาการระบาดโดยเปรียบเทียบกับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2555-2559) พบว่า ปี 2560 ยังไม่พบการระบาดของผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกและมีผู้ป่วยน้อยกว่ากับค่ามัธยฐาน แต่มีแนวโน้มผู้ป่วยเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากในช่วงนี้เริ่มเข้าสู่ฤดูฝนและมีฝนตกชุกในหลายพื้นที่ประกอบกับโรงเรียนเปิดการเรียน ดังนั้นจึงต้องมีการเฝ้าระวังและควบคุมโรคไข้เลือดออกทั้งในศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนอย่างเข้มข้น การควบคุมค่าดัชนีลูกน้ำยุงลาย ไม่ให้เกินเกณฑ์มาตรฐาน และการควบคุมโรคไข้เลือดออกไม่ให้เกิด Generation 2 ในชุมชน

รูปที่ 4 กราฟแสดงจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกจำแนกรายเดือนเปรียบเทียบข้อมูลปี 2560 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2555-2559) และปี 2559 ที่มา : รายงาน 506 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่
การกระจายของโรคตามลักษณะพื้นที่

จังหวัดที่มีอัตราป่วยโรคไข้เลือดออกสูงสุดคือ จังหวัดสุรินทร์ 24.72 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือจังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดชัยภูมิ มีอัตราป่วย 19.69, 8.85, 7.21 ต่อประชากรแสนคนตามลำดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบอัตราป่วยโรคไข้เลือดออกปี 2560 กับปี 2559 ในช่วงเวลาเดียวกันพบว่า ปี 2560 มีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกน้อยกว่าปี 2559 ทั้ง 4 จังหวัด รายละเอียดดังตารางที่ 1 ซึ่งเมื่อจำแนกอัตราป่วยโรคไข้เลือดออกระดับอำเภอพบว่า มีการระบาดของโรคไข้เลือดออก 79 อำเภอ ในเขตพื้นที่สุขภาพเขต 9 คิดเป็นร้อยละ 89.77 และมีอำเภอที่ไม่พบการระบาด 9 อำเภอ คิดเป็นร้อยละ 10.23 ดังแสดงในรูปที่ 5 โดยอำเภอที่มีอัตราป่วยสูงที่สุดคือ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา 225.32 ต่อแสนประชากร รองลงมาคือ อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา 96.80 ต่อแสนประชากร และอำเภอบ้านเหลื่อม จังหวัดนครราชสีมา 61.61 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกปี 2560 และปี 2559 ในช่วงเวลาเดียวกันแยกรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก		จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก		อัตราป่วย ปี 60/ปี59 (เท่า)
	ปี 2560 (1 ม.ค.60 – 30 มิ.ย.60)		ปี 2559 (1 ม.ค. 59 – 30 มิ.ย.59)		
	จำนวน (ราย)	อัตราป่วย*	จำนวน (ราย)	อัตราป่วย*	
สุรินทร์	344	24.72	802	57.63	0.43
นครราชสีมา	516	19.69	653	24.92	0.79
บุรีรัมย์	140	8.85	370	23.39	0.38
ชัยภูมิ	82	7.21	233	20.49	0.35

หมายเหตุ * อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน

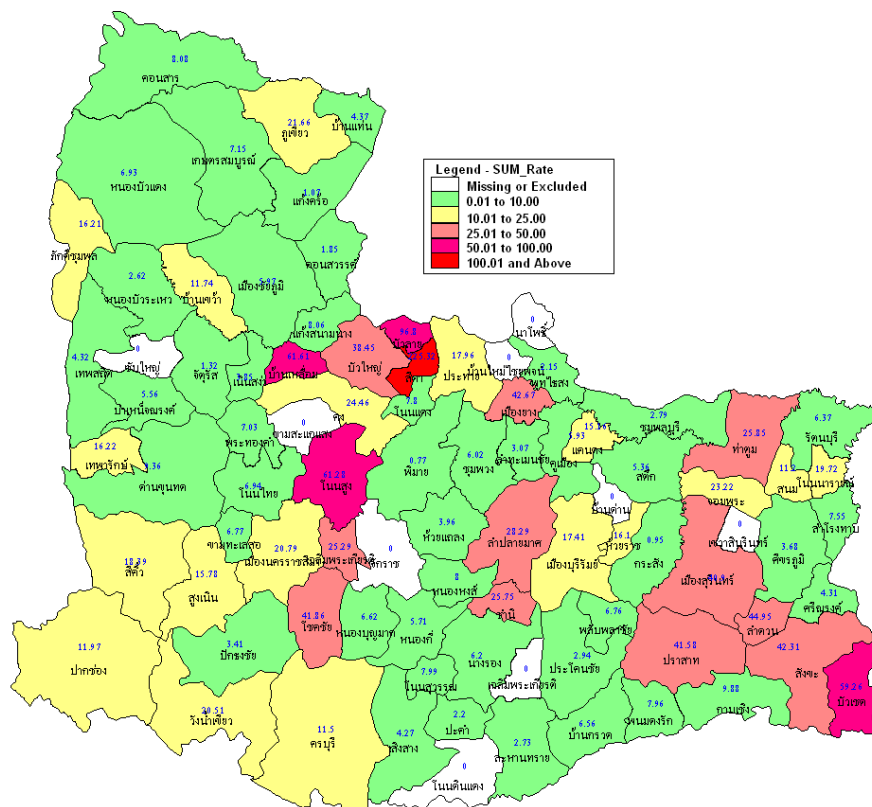
ที่มา : รายงาน 506 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่

ตารางที่ 2 อัตราป่วยโรคไข้เลือดออกสูงที่สุด 10 อันดับแรกในปี 2560 และเดือนมิถุนายน 2560 รายอำเภอ

อัตราป่วยสะสม 5 อันดับแรก ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 2560 ถึง วันที่ 30 มิ.ย. 2560 (รวมทั้งสิ้น 1,082 ราย)					อัตราป่วยสะสม 5 อันดับแรก เดือนมิถุนายน ระหว่างวันที่ 1 มิ.ย. 2560 ถึง วันที่ 30 มิ.ย. 2560 (รวมทั้งสิ้น 378 ราย)				
ลำดับ	อำเภอ	จังหวัด	จำนวนผู้ป่วย	อัตราป่วย*	ลำดับ	อำเภอ	จังหวัด	จำนวนผู้ป่วย	อัตราป่วย*
1	สีดา	นครราชสีมา	55	225.32	1	สีดา	นครราชสีมา	34	139.29
2	บัวลาย	นครราชสีมา	24	96.80	2	บัวเชด	สุรินทร์	12	29.63
3	บ้านเหลื่อม	นครราชสีมา	13	61.61	3	โนนสูง	นครราชสีมา	36	28.28
4	โนนสูง	นครราชสีมา	78	61.28	4	บ้านเหลื่อม	นครราชสีมา	5	23.7
5	บัวเชด	สุรินทร์	24	59.26	5	บัวใหญ่	นครราชสีมา	16	19.23
6	ลำดวน	สุรินทร์	14	44.95	6	ปราสาท	สุรินทร์	29	18.55
7	เมืองยาง	นครราชสีมา	12	42.67	7	โชคชัย	นครราชสีมา	15	18.47
8	สังขะ	สุรินทร์	55	42.31	8	เฉลิมพระเกียรติ	นครราชสีมา	6	16.86
9	โชคชัย	นครราชสีมา	34	41.86	9	บัวลาย	นครราชสีมา	4	16.13
10	ปราสาท	สุรินทร์	65	41.58	10	ห้วยราช	บุรีรัมย์	6	16.1

หมายเหตุ * อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน

ที่มา : รายงาน 506 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่

รูปที่ 5 อัตราป่วยโรคไข้เลือดออก ปี 2560 จำแนกรายอำเภอในเขตพื้นที่สุขภาพเขต 9

ที่มา : รายงาน 506 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกส่วนใหญ่เป็นนักเรียนอยู่ในกลุ่มอายุ 15-24 ปี และ 10-14 ปี เมื่อเปรียบเทียบผู้ป่วยปี 2560 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลังพบว่า ผู้ป่วยในปี 2560 ยังต่ำกว่าค่ามัธยฐานแต่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจากการพยากรณ์โรคและภัยสุขภาพคาดว่าจะมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากเป็นช่วงฤดูฝนและฝนตกชุกในหลายพื้นที่ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคไข้เลือดออกในพื้นที่ ดังนี้

1. เฝ้าระวังผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในพื้นที่โดยเฉพาะเด็กเล็กในศูนย์เด็กเล็กและกลุ่มนักเรียนในโรงเรียน กรณีที่พบผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกจะต้องดำเนินการสอบสวนโรคเฉพาะรายทุกราย และดำเนินการควบคุมโรคในพื้นที่ตามมาตรการ 0 3 7
2. ควบคุมค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายในชุมชน วัด ศูนย์เด็กเล็ก โรงเรียน สถานที่ราชการไม่ให้เกินเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ($HI \leq 10$, $CI = 0$)
3. ประชาสัมพันธ์มาตรการ 3 เก็บ 3 โรค และ 5ป 1ข ในการควบคุมโรคไข้เลือดออกในพื้นที่
4. สร้างความเข้าใจและความตระหนักในการควบคุม ป้องกันโรคไข้เลือดออก “บ้านตนเอง ครอบครัวตนเอง คนในครอบครัวต้องเป็นผู้ดูแลกันเองเป็นอันดับแรก” หรือที่เรียกว่า “บ้านใครบ้านมัน”